

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni posebejke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogorske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. — Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljub. kiš. šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svote frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka“ so. — Opravištev, na katero naj se blagovoljko posiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 15. januarja. Oficijalno. Turški monitorji so bombardirali 14. januarja Anapo in Feodozijo. V Anapi je poškodovana cerkev in nekaj poslopij, en mož ubit. V Feodoziji je bilo deset hiš razdejanih, nekaj vojakov in prebivalcev ranjenih.

Cetinje 13. januarja. Knez Nikola je včeraj z živio-klici navdušene vojske in naroda v Bar jezdil. Ogledal je ujeta turško posadko, hvalil njeno junaško branitev in segel poveljniku Ibrahimu begu v roko. Potem je ogledal knez mnogoštevilne ranjenike in bolnike, katere je izročil v oskrbstvo črnogorskega rudečega križa ter je dal konj za njih prenos nabaviti. Tvrđjava je skoro razdejana. Citadelo sta zasela dva črnogorska bataljona pod poveljništvom vojvode Vrbice, ki je obleganje vodil. Črnogorci so v njej priplenili 15 kanonov, obilo orožja in 800 ton smodnika in veliko zalogo živeža. Ujetih je 1400 vojakov, 200 ranjenikov in 9000 prebivalcev.

Belgrad 14. januarja. Včeraj so se Srbi in Rumuni pri Vidinu združili. Poveljnik turške tvrđjave Vidin terja, naj ga puste oditi z orožjem.

Carigrad 13. januarja. Ruski odgovor zahteva, naj porta pošlje dva odposlanca v ruski glavni stan, da se pogovarjata o podlogah miru in ob enem o premirji. Namik in Server-paša sta nocoj odšla v glavni stan velicega kneza Nikolaja.

Carigrad 14. januarja. Ker je na železnični progi Carigrad-Adrijanopolj železnični vlak iz tira skočil in zavoro naredil, zakasnilo se je odpotovanje turških odposlancev v ruski glavni stan.

Carigrad 15. januarja. Server in Namik-paša sta včeraj čez Adrijanopolj v Kazanlik odpotovala. Pri iztirenji železnice mej Adrijanopoljem in Filipopoljem je bilo veliko beguncev usmrtenih in ranjenih.

Filipopolj 12. januarja. Turki so pred svojim vzmakom zažgali Tatar-Bazardžik.

Vojska.

Turška flota, ki je ves čas vojne igrala jako žalostno rolo nezmožnosti, zabava se zdaj, ko Turčija na suhem vedno bolj gine in gine, s tem da obstreljava mala ruska mesta ob obali. A vsaka škoda, ki jo turške kugle z morja še zadnji hip storé, bode drago stati prišla.

O Gurkovem prehodu Balkana na božični dan ima angleški list „Daily News“ obširen popis, iz katerega posnemljemo najvažnejše momente za naš list, ker bi mu sicer morali žrtvovati polovico prostora. Mraz je bil silno hud, okolo 200 ruskih vojakov je zbolelo in trideset jih je zmrznilo. Odevali so se z vsem, kar so dobili, izlasti so vojaki zavijali noge v ovčje in volvske kože. Tudi oficirji so bili vsi otrpneni in ledeni od mraza ter so si iskali zavetja, katerega kupiti nij bilo moči za nobeden denar. Soli nij bilo nikoder dobiti — tudi kruha je zelo pomanj-

kovalo. Videl sem na svoje oči oficirja, ki za majhen kosce kruha dal 15 frankov. Zjutrom svetega dneva odrinili so pešci po cesti proti Vračezu. Oster mraz je pritiskal. Megla se je tako gosto ulegla na zemljo, da je bilo popolnem temno predno je solnce izšlo in še potem nij bilo lahko mogoče kako stvar na tanko razločevati. Megla je pokrila hiše, drevesa, in vojaki so bili kar vsi pobeljeni od obilega ivja. Ob 9. odrinil je iz mesta general Gurko s svojim štabom. Ta poveljnik imel je samo vrhno suknjo brez vse kožuho-vine in videti je bilo kakor da se ne meni za mraz, ter da ne čuti vremenskih nezdod, da si je svetlo ivje njega ter konja pod njim do cela pokrivalo. Komaj smo pol ure bili na potu in uže so dolge ledene sveče visele nam z brad ter konjem od gobcev. Vojaki so omahovali in cepali od mraza in truda sem ter tja. Mnogo se jih je pri tem ozledilo. Tekar, kadar smo prispeli od Vračeza naprej, jela se je zrejivati megla in kmalu je svetlo posijalo solnce. Hladen vetrič je pihljaj od juga in cesta je odjenjavala, ter mraz je ponehal nekoliko. Na najstrmejših krajih bile so vse-kane v led stopnjice in pota so bila tako dobra, da so konji mogli vleči kanone. Ali vendar smo morali en dan čakati, kajti prišli smo do strmine, kjer nij bilo 60 možem moči zvleči 4. kanonov in streliva navzgor. General Rauch je bil tukaj glavna osoba, navduševal je vojake in priganjal jih na delo. Še le 26. dec. so spravili vse te kanone na vrh. Garda je pevajoča in vesela pomikala se na sleme gorske ceste. Nizdolu pak je bila pot tako spolzka, da nijso konjiki mogli jahati. Mej tem pak je nastala huda nevihta z me-

Listek.

Črna gora.

(Spisal Gladstone, poslovenil A. K.)

(Dalje.)

Mladi Danilo, vnuk pokojnega vladike, se je zaljubil v neko krasno devo v Trstu, a škofovski stan mu nij dovolil oženiti se. Ako hoče stopiti v zakon, nij drugače mogoče, kot odstopiti od posvečenja. Starešinstvo je skoraj enoglasno podpiralo Danila v njegovej nameri: tako se je izvršila prememba, ki je bila morebiti uže tudi potrebna po duhu časa.

Pri prejšnji sistemi je bilo zelo težko ustanoviti pravilni red kneževnega nasledništva; samo Črnogorci v svojej prostosti nra-vov in domovinskeje udanosti, so se mogli zadovoljiti s to neprilichnostjo brez posebnih neredov. Tako je bil slednjič presekan rod vladik črnogorskih: oni so izpolnili svojo nalogo in izvršili za svobodo in vero veliko delo, kate-

remu se težko najde enakost v političnej zgodovini vsega sveta. Tuje so jim bile vse zapeljivosti in sladnosti vladanja. Cena vlasti in posvečenja so bile za-nje nadloge in nevarnosti. Njih junaška dela, prostota njih življenja, izpolnenega z zatajevanjem in neustrahšenostjo, so jim nabrala visoko čast in slavo v letopisih človeštva in položila trdno osnovo, na katerej se more, kakor se kaže, kmalu sozidati in utrditi bodoča osoda črnogorskega naroda.

Danilo je v kratkem času svojega vladanja zvest ostal izročilu svojih prednikov, škofov. On je izvršil veliko delo: utrdil je notranji red, ter je izdal l. 1855 postave, ki so imele moč do 1876. leta. V vojni z Omer-pašo (1852—1853) so Črnogorci še enkrat opravičili vojno slavo svoje domovine, pod poveljstvom čudnih vodnikov proti vragu, ki jih je, kakor vselej, daleč presegal po številu in po orožji. Ob času krimske vojske je Danilo držal formalno nevtralnost, dasiravno je vsled tega nastal boj v notranjem, in malo je manj-

kalo, da se nijso odtrgala Brda od stare Črne gore. V maju 1858. leta je njegov brat Mirko v Grabovem oživil sè svojo zmago vsa stara izročila vojne slave črnogorske. Brez vsacega topništva so se Črnogorci z bornimi puškami zagnali z gora na turško topništvo in ga iztrebili. V tej bitvi so se branili Turki, zaprti brez izhoda v ozkej soteski, s čudovito hrabrostjo, katere prej nikoli nijso kazali v tolikej meri; razen tega pa tudi nikdar prej nijso imeli take nadsile. A bili so razbiti, izgubivši nekoliko tisoč ubitih, 14 topov, zastave, živež in vojne naprave. Na mnogih ubitih so našli angleške in francoske svetinje, koje so dobili v krimskeje vojski. Te svetinje se hranijo mej trofeji v Cetinju. Grabovska zmaga je izbudila silne valove mej turško rajo. A velike evropske države so prihitele na pomoč Porti, v obrambo gromadnega carstva proti malej kneževini, ki dela komaj vidno liso na zemljevidu Turčije. Črna gora se je morala udati prigovoru diplomacije. Komisija, ki se je bila zbrala v Carigradu, jej je dovolila imeti

tenjem snega, kar nas je na potu še bolj overalo. Kozaki so šli naprej in se vrlo izkazali za voditelje. Šele po 36 urnem brezodmornem maršu in po petdnevem potvanju prispeli so Rusi v onstran balkanskih gorá ležeče vasi, kjer so se okrepili ter si utešili glad z obilo koruzo, katero so našli ondi.

Angleška in orientalna kriza.

Kar dobimo ruskih novin na videlo, opazujemo, da pred vsemi družimi političnimi imeti jih zanima najbolj držanje Anglije in te države. Silna borba, ki je na Angleškem začela se mej dvema glavnima stranama za „bit ili ne bit anglijskomu vmešanstvu v vostočnuju vojnu“ spremlja se v Rusiji z istim interesom, kakor v Angliji sami. In to je naravno, če se premisli, da od rešenja te notranje angleške borbe bode odvisno, ali se bode naredil precej po bližnjem v zvezi Turčije mir, ki bode Slovanstvu in Evropi na korist, ali pa se bode po angleškem vmešanji nadaljevalo in morda brezvidno daleč razširilo strašno krvoprolitje.

Mej onimi Angleži, ki se bore za zdrav razum, oglasil se je 13. t. m. tudi stari slavni parlamentarec John Bright, poleg Gladstonea prvi govornik angleški, kateri se je uže krimske vojsci ob svojem času protivil. On je dejal 13. t. m. v ogovoru do svojih volilcev v Birminghamu, da je prepričan, da Angleška nema nobenega uzroka zdaj v vojno poseči. Kljube prelite krvi v Krimu, kljube denarnim žrtvam Rusije in razdejanju ruske flote je denes Rusija tako močna, kakor da bi krimske vojske nikoli ne bilo. Leta 1854 je bila Francozka zaveznica Angliji, denes ne stoji nobena država na strani Angleške. Angleška sama se neprestano vtika v orientalne zadeve. Če prav ima velik interes na suečkem kanalu, pa so druge velevalsti tudi interesirane na njem. Rusija je menj zmožna Angliji kaj hudega storiti kot katera koli druga država, ali Angleška je tudi nezmožna Rusiji kako škodo storiti. John Bright dalje svoje prepričanje izreka, da je večina angleškega naroda za strogo nevtralnost v tej vojski. Po tem njegovem govoru je bila sprejeta resolucija, da se protestira proti vsacemu poskušaju, ki bi Anglijo potegnili v sukob z Rusijo.

Poleg tacih shodov in taborov pa se ob enem vrše tudi nasprotui. Sijajna družba gospodov in gospfj se je pod predsedstvom vojvode Southerlanda zbrala 10. t. m. v St. James-halle, kjer je urednik Morningposte, Borthwick, ostro govoril zoper Ruse in zoper Gladstonevce, katere je naravnost imenoval ruske agente. On je razkladal, da če Rusija v orientu preveč zmaga, bodo najboljši trgi v orientu Angležem zaprli se in pot v Indijo se jim more zapreti vsak hip. Za to naj bi vlada precej storila, kar je treba za varstvo angleških interesov, to je za vojsko.

Te dve stranki tedaj se na Angleškem še boriti. Če mi želimo, da bi zmagala prva, ne smemo tudi misliti, da bode gotovo, da si je to resnici podobno. Parlament se kmalu snide in potem se bode tudi položje sčistilo in zjasnilo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. januarja.

Cesar je ukazal za Viktor Emanuelom od 15. jan. naprej šestnajstdnevno dvorno zalovanje.

Na **Tirolskem** vlada razpušča katoliško-politična društva, če proti novejši soli kaj ukrepajo. 11. t. m. je bilo razpuščeno društvo v Bolcanu.

Ogerski ministri so včeraj zopet na Dunaj prišli, dogovarjat se zaradi nagodbenih postav. Teh dogovorov pa je uže brez števila bilo, kje so vendar vspehi!

Vnanje države.

Mir ali premirje še nikakor nij tako blizu in tako gotova stvar kakor nekateri želé in mislijo. Rusi so vendar prvi diplomati, zato se zanje ne bojimo.

Ruski „Invalid“ priobčuje dnevni ukaz mejčasnega poveljnika barona Bistroma, v katerem je zmagam čestitajoče pismo kneza vitembergskega, poveljnika pruske garde, do ruskega carja. Ruski dnevni ukaz vojakom pravi: „To častno priznanje naših zmagovitih bratov se bode s tem večjo simpatijo sprejelo, ker prihaja iz vrst hrabre in slavne garde velike in mogočne dežele, na katere iskreno (?) in izkušeno prijateljstvo more naša domovina ponosna biti.“

Novi **italijanski** kralj Humbert velja za prijatelja Nemcev in neprijatelja Francozov. Mogoče pa, da glasi o tem nijso resnični. — Tudi papež ga sodi baje za večjega protivnika nego mu je oče bil.

Francoskih republikancev vodja Gambetta je te dni v Marseilli govoril in opomi-

njal republikance, naj bodo zmerni; priporočal jim je politiko pameti, metode, gotovih rezultatov, da se nevarnosti izogiblje in lena gotova tla stopa.

Dopisi.

Iz Postojne 10. jan. [Izv. dop.]

„Habemus praefectum“ tako si denes Postojnski nemškutarji radostno kličejo, ker pri današnji volitvi občinskega starešinstva vrinili so za predstojnika velike občine Postojnske Matija Burgerja iz Postojne. Vprašal bode vsak bralec „Slov. Naroda,“ kako se je pa to zgoditi moglo? — No, odgovor je kratek; zgodilo se je ravno tako, kakor pri volitvi deželnega poslanca. Vpijančljive tekočine, duh svinjske glave, okus purana, lepo rumena barva zabuhlih krapov, južine, večerje, — to vse na prebitek ponujano in použito je nekatere Postojnske purgarje*) tako omamilo, da so kakor muhe brez glave po zapovedi brez ozira na občinsko dobro delali.

Agitirali so nemškutarji strašno. Ne le navadni uže znani šuntarji so se trudili, da bi le jedino zveličevalna nemškutarija zmagala, ampak tudi „komandirani“ so jih pri delu zvesto podpirali. Pa v vnanjih podobčinah Beljsko, Hraše, Staravas, Strmica, Studeno, Veliki in Mali tok, Zagon, spadajočih v občino Postojnsko, bile so vse nemčurske skušnje zastoj; stali so tamošnji odborniki, pravi narodnjaki, kot skala na strani starega narodnega župana g. Miroslava Vičiča. Le novo izvoljeni občinski odbornik Ignac Štefin od Hudička, (soseka Zalog) je mislil, da mora tudi on v nemčurski rog trobiti.

Ko nemčurji vidijo, da njih prizadeve nemajo zelenega vspeha, pomagati so si morali s sredstvom, ki ga samo ljudje njih vrste rabijo, namreč z nesramnim obrekovanjem poštenega dozdanjega župana g. Miroslava Vičiča. Raztrosili so po občini in na javnih krajih, da g. Vičič nij uže 4 leta občinskih računov dal, in da je v občinski denarnici pomanjkljaj. Pozabili, pa so, da je račun od leta 1874, ki je obč. odborniku g. dr. Deuvu za pregled izročen bil, cela tri leta pri Deuvu ležal, in je g. Vičiču še le 5. dan t. m., torej 5 dni pred volitvijo izročen bil. Gospod Vičič je potem dnevnike obložene z dotičnimi prilogi sklenil, iz katerih je razvidno, da

*) ne Burgerje?

besedo pri določevanju meje, in 1859. leta je dopustila poslancu črnogorskemu, ne glede na ugovor Ali-paše, da se je udeležil posvetovanja. Leta 1857 na Pariškem kongresu so določile države, da pridobi Črna gora nekoliko zemlje in dostop k morju, vendar pod pogojem, da prizna vrhovno oblast Porte. Temu se je ona odločno odrekla, da si je bil knez uže pripravljen sporazumeti se. Vidno francoskemu, a ne britanskemu zastopništvu se ima Črna gora zahvaliti, da je bila 1858. leta priznana njena neodvisnost.

V avgustu 1860. leta je bil knez Danilo ubit na poti v Kotor. Povod k uboju je dalo osobno maščevanje. Podobno svojim prednikom, je Danilo živel in umrl kot junak. Truplo njegovo so pripeljali v Črno goro in postavili v cerkvi. Pravijo, da je bila nekoliko tednov cerkev cel dan in vso noč napolnena z ljudmi, moškimi, ženskimi in otroci: vojaki, kakor jeklo v boju, so jokali nad truplom kakor otroci.

Danilo je sledil njegov vnuk Nikolaj, (ka-

kor ga tudi zovejo Nikica) sedanji knez črnogorski. Nij imel še 19 let, ko je on nastopil kneženje. Znamenito je to, da mu je njegov lastni oče Mirko, pod Grabovim zmagalec, odstopil pravo z radostjo. Gopčević,*) brat njegove tetke, kneginje Darinke, piše o knezu Nikolaju, da si je on pri nastopu trdno predložil dva cilja: nadalje razširjati omiko v narodu, in drugič — osvoboditi sorodne srbske zemlje od težečega nad njimi robstva. Ta pisatelj se nagiba k temu, da bolj kritikuje kneza, kakor, da bi ga hvalil; vendar mu dá pravično pohvalo v političnej delavnosti in v zadevah notranjega preobrazovanja. Kmalu, ko je on nastopil vladanje v Črnej gori, je bil nerad in po dolgem protivljenji prisiljen v vojsko s Turčijo. Tu je bila mala državica privedena do poslednje krajnosti, a reč se je zavlekla po diplomatičnem vmešanju.

*) Pisatelj znamenitega dela: „Montenegro und die Montenegriner, geschildert von Spiridion Gopčević. Leipzig 1877.“ Izdano nedavno tudi v francoskem prevodu.

Pri tem se je pokazalo, da zamore država s 35 milijoni ukrotiti pleme, ki ne šteje čez 200 tisoč; in to, kadar zedini velika država proti njemu vse, ali skoraj vse moči, kadar ne postavi vojnega načelnika izmej Turkov, ampak s talentom Omer-paše, ko preoroži vso svojo vojsko s pomočjo evropskih púsod (púsoda, das Borgen); a Črna gora ostane pri starem orožju in starih vojnih sredstvih. Toda od tega časa se je izvršila velika prememba. Črnogorska armada se je organizirala v 30 bataljonov po 800 ljudij in vprvič se pokaže v njej začetek konjice. Bojna moč se šteje na 35 tisoč, a vojna služba se začneja z 12. letom. Istina je, da se za armado, ki deluje zunaj črnogorskih mej, vojna dolžnost začneja s 17. letom, a ob času vojske se tudi mali fantini rijejo v vrsto vojščakov. Sploh se število sposobnih ljudij za puško, od 17. do 50. leta, naraste na 24 000 mož. Orožje novega stroja je vedeno pri dveh tretjinah in vsak ima revolver. V teku srbske vojske od junija do oktobra

je on nad 300 gld. za občino založil. Pri volitvi navzočni c. kr. okrajni glavar je redno in umno delovanje g. Vičiča pred celim zbranim odborom očitno pohvalil, le novi g. župan se je izrazil, da Vičičevega računa ne razume, kar mu prav radi verjamemo, ker še marsikaj ne razume.

Pripoveduje se, da so se pri volitvi starešinstva zvižaje godile, ki so končno nemškutarjem na krmilo pomagale, in so vredne, da se javno razglasijo.

Na pravnoveljavne imenike in volilne liste, napravljanje za volitve v delu, enostransko vodstvo volitve nij vzelo ozira. Volilcem, zapisanim v imenikih, se je zabranilo po zakonu v odbor stopiti in voliti ter se njih glasi kljub ugovorom, nijso šteli. Drugim, ki po volilnih listih nijso imeli pravice, se je vstop v odbor ter volitev starešinstva dovolila, in njih glasi so se tudi šteli, opiraje se na to, da bodo oni leta 1878 po občinskem zakonu zgovorjeno svoto čistega davka odrajtavali. Tudi temu se je nasprotovalo, ker se volitve na podlagi davkov od leta 1877 vršijo, in ker visokost davkov, odmerjenih za leto 1878, nij še gotova, in od državnega zbora tudi za celo leto ne privoljena. Koliko davka od posestev ali od hišnih najemščin je za leto 1878 enemu ali drugemu občincu predpisanega, še sami nijso vedeli. Potrudil pa se je g. Tratnik, c. k. davkarski inspektor, da je to razjavil, in enega tudi kot pooblastenec pri volitvi zastopal.

Občinski odbornik in prvomestnik gospodarstva z imetkom podobčine trg Postojnski je pooblastil, brez vedenja odbora, družega, da je za gospodarstvo volil, akoravno je on sam pri volitvi starešinstva navzočen bil, torej je on zoper postavbo dva glasa oddal. Dotični ugovor nij bil slišan. Ker so ugovori v volilni zapisnik vpisani, se imajo po postavi vsi spisi visoki c. kr. deželnej vladi v presojo poslati, katera bo de to reč gotovo pravično razločila.

Izpod Nanosa 10. januarja. [Izv. dop.] Pač čudno, obžalovanja vredno je sedanje življenje mej strankami pri nas na Slovenskem. Ta ravs in kavs, to mrzenje, sovraštvo, hujskanje, nasprotje je vedno na dnevnem redu. Pravijo, da kjer nij miru nij sreče; kjer ne edinosti ne moči, kar je sigurno

istina. Uboga Slovenska, zlasti Kranjska to občuti le v svojo veliko škodo. Kedo je pa kriv vsega tega zla, na kom leži vsa odgovornost? „Na vašej narodnej stranki“ — čujem nemškutarja — „ona je vsega kriva, kajti kedo pa je začel razpor kakor vi z vašo narodno idejo, z vašo slovenščino. Ali nij bil poprej lep mir mej nami?“

Zavpili bi pač tako naši dušmani. Mi bi torej morali mirno vse potrpeti, svoj mili nam materini jezik, katerega so nam naši predniki s težavo ohranili, morali bi zatajiti in z nam tujo nemščino zamenjati. Pomagati bi morali, breznačajni čin izvršiti, katerega naši nasprotniki še vedno brezvspešno nameravajo. Postati bi morali zaničevanja vredne izdajice svojega lastnega naroda; in vse to, da bi ustregli našim narodnim sovragom, kateri še vedno prežijo, da bi našo narodno zavest udušili, pomandrali, ter ljubezen do materinstva nam iz naših src izpulili. Vse to bi mi torej morali storiti, da bi mir, pa le puhli mir, ohranili.

Ali pošteni narodje bi nas zaničevali, osobito pak naši slovanski bratje. Da bi zopet mir nastal, eni morajo odnehati. — A kedo bo de?

Mi, nikakor ne! To bi bilo pač obžalovanja vredno. To je nemogoče, ker se nij mogla naša materinščina zatreti pri naših pradedih in dedih, kateri so v dušnej temoti, ne zavedajoči se svoje narodnosti, tavalili. Kljub vsemu pritisku, vzbudili smo se iz tisočletnega spanja, nastopili smo do pravega cilja nas vodeči pot, od katerega nehčemo in ne bomo odstopili na ljubo par narodnih izdajic. Da se imamo nadejati gotovega vspeha od začetega našega narodnega dela, to smo prepričani, to nam zagotavlja zgodovina vseh vekov. Dan na dan dobljeva naša reč več močij, na našej strani je dan za dnevom več borilcev, kateri pristopajo s pravo zavestjo, ne prisiljeno, z dušo in telom navdušeni, z značajem ne omahljivi.

Na jugu zasvetila nam je zarija, ta nam hče naša pota razsvetliti, ta nam daje še večji junaški pogum, boriti se do zadnjega izdihljaja za našo narodno reč. Da je naša končna zmaga gotova, tega nijsmo še nikdar dvomili, zdaj pa gotovo najmanj. Naš narod je še mlad, čil, zdrav na duši in telesu, ne

pokvarjen in ne spehan; torej se ne da oplasiti od začetega dela. Kolikor bolj bi nas pritiskali in preganjali, toliko bolj pogumni stojimo v boriteljskih vrstah za narod, svobodo in omiko. Nada in misel naših nasprotnikov, da bi mi kedaj odnehali ter propadli zaradi nepotrpljivosti, je čisto prazna, puhla in nikdar izvršljiva želja. Enkrat za vselej, mi ne odstopimo in ne odnehamo nikdar od svojega začetega dela, naj si potrebuje uže dosti ali malo časa, vstrajati hočemo do zadnjega.

Na naših nasprotnikih je ležeče, da se zopet mir vpelje v našo domovino. Njih protinarodna ideja nema ni nog ni glave, ne more in ne sme nikedar doseči začelenega cilja. Njih število se očitvidno krči; mladega doraščaja vedno manj ima, torej propad je gotov. To naj bi uže enkrat naši zaslepljeni nasprotniki pomislili ter odnehali na nas hujskati, kajti prišel bode dan plačila, in ta nij morda več daleko.

Iz Slov.-bistriškega okraja

13. januarja [Izviren dopis.] Nemškutarska, Slovencem sovražna stranka mariborskega št. Lenarskega in Sloveno-bistriškega okraja je tedaj postavila kandidata za deželni zbor, namreč g. Seidla in Seederja. Da se g. Seidl — stari prijatelj zarad goljufije na več let v ječi zaprtega znanega Frica Brandsteterja — ne more izneveriti svojim prijateljem in svojej starej želji, biti in ostati poslanec, to je razumljivo. Da se je pa g. Seidlu na mesto znanega — zaprtega Frica Brandsteterja za kandidata pridružil g. Seeder, nas je nekoliko iznenadilo. Pa to nas veseli, da nam je g. Seeder sam s tem činom ustregel, da je očitno raz lica potegnil larvo, katera ga je zakrivala in se nam kot tega pokazal, za katerega ga uže dolga leta imamo, očitega prijatelja: Seidla in Brandsteterja et tutti quanti, in nam sovražne nemčurske stranke. G. Seidla uže vsi tako dobro poznamo, da mi nij treba veliko pisati.

G. Seeder ste si Vi svesti mesta, na katerem sedite? Kot dolgoletni prvi politični uradnik v mariborskem okraji poznate kruto borbo mej slovensko in nemško stranko. Če bi Vi, kakor Vam postava velevala, ostali na postavnem potu, tedaj nevtralni — in če bi strogo in objektivno stali mej obema borečima se strankama, dragi bi bili nam in

1876. leta je bilo mnogo slišati o turških zmagah nad srbsko armado, obstoječo večidel iz neizkušenih kmetov z neznatnim primešanjem pravih vojakov; a vse te zmage so nič, v primeri s temi udarci, koje so Turki dobili od Črnogorcev. Gopčević popisuje podrobno vsa ta dela. Jaz naj omenim le najbolj znamenita. 28. junija so Črnogorci napadli Muktar-pašo; imel je on, se ve da, neprijetno večjo vojsko. Ubitih je bilo 4000 Turkov, a Črnogorcev — 70. Osman-paša so uplenili, Selima — ubili. Pri Medunu je 14. avgusta štiri tisoč črnogorskih junakov razbilo — 20.000 Turkov, pobilo jih pa 4700. 6. septembra je pet črnogorskih bataljonov razbilo Derviš-pašo, ko je on prodiral na Piperi in izgubil je 3000 ljudij. 7. oktobra je Muktar-paša z 18.000 možmi pritisnil tri črnogorske bataljone k Mirotinsko Dolove. Tu se je zjedinił z njimi Vukotič, tako, da je oddelek prišel na 6000 mož. Vrgli so se nad Muktarja in po 16 urnem boji so ga prognali nazaj na Klokane ter mu pobili 1500 ljudij. 10. oktobra je Derviš-paša začel nastopati z juga; a

padli so nad njim z raznih strani; moral se je potegniti nazaj, izgubivši 2000 ljudij. 20. okt. so vzeli Medun in turški general je bežal v Skadar, pustivši posadko v Spužu in Podgorici. Le premirje je naredilo konec temu iztrebljenju turške vojske, katera se je pomanjšala na jugu pri Dervišu od 45.000 na 22.000; in na severu pri Muktarju od 35.000 na 18.000. Gopčević našteje sploh pri Turkih ubitih okrog 26.000, Črnogorcev pa 1000. In nij čudno, da se zdaj Črnogorci oborožujejo z novimi puškami in da snujejo konjico; prišlo jim je v roke od sovražnika (razun vsega družega) 12.000 novih pušek in 1500 konj.

Črna gora je postavila na noge vsega skupaj 25.000 mož; 17.000 svojih, 2000 zavznikov in 6000 vstajnikov iz turških dežel: poslednje kaže, kaj pak, da okusu teh, ki uporno trdijo, da se vstanki v Turčiji ne izbujajo sami po sebi, temuč po tujem šuntanju. Vsa turška sila, namerjena takrat proti Črnej gori, je dosegla ogromno število 130.000 mož; obstala je pa večji del iz azijskega nabora.

Znal bi kdo ugovarjati, da so te številke

vzete iz knjige, sestavljene po slovanskih virih, a pisatelj je imel priložnost porabiti najbolj bližnja in verna poročila; delo njegovo je pisano za tanko in presodljivo nemško učeno občinstvo. Res je, da bi znali dogodki in številke, ki jih navede, na prvi mah privabiti posmeh neverjetnosti. Vendar, glejte čudo, — vse te dejanske okolnosti se popolnem soglašajo s splošnimi črtami cele vrste bojev, ki so trpeli, skoro brez prenehanja, v teku štirih stoletij. Naj še opomnim, o kakem narodu se govori. Ko se je od njega terjal davek, je on predlagal svoje kamenje mesto davka, živel je v takih bedah in potrebah, da je enkrat, uplenivši nekoliko stotin Turkov, rad jih zamenjal za ravno toliko svinj; boječe mevrže oblačijo oni v žensko obleko, njih ženske pa same od sebe zagrabljajo za orožje in gredo v boj, kadar je velika sila, in njih vojniki plakajo, kakor babe, nad truplom ljubega svojega kneza; naj še dostavim, da so predniki tega naroda vzeli soboj tiskarske priprave, ko so bežali leta 1484 v gore.

(Dalje prih.)

pravičnim Nemcem. Zdaj pa, ko ste Vi stopili v znanem političnem okraji na mesto znanega Brandsteterja za kandidata, ste izgubili pri nas zaupanje.

Slednjič Vama, nemčurska kandidata Seidl in Seeder, še povem, da nas, ker sta ravno vidva kandidata nam nasprotno stranke, najdeta za volitev pripravljene.

Domače stvari.

— (Volilna komisija za volitve v trgovinsko zbornico), ki bodo 30. in 31. t. m., razpisuje v zadnjem listu uradne „Laibacher Zeitunge“ le te volitve. Razpis prinesemo jutri tudi mi.

— (Nemško gledališče v Ljubljani.) Kakor čujemo, zahtevajo gospodje od nemškega „teater-komiteja“, katere je direktor Fritzsche tako grobo javno traktiral, naj g. Fritzsche v gledališči svoje razžaljenje prekliče. Direktor pa pravi baje, da rajše vse skupaj pusti nego da bi se tako ponižal. Mej tem ga „Laibacher Zeitung“ zmerja, da je simpel komendijant, rutinec brez talenta, a „Laibacher Tagblatt“ v ponedeljek pa celo pravi, da Fritzsche naj več ne nastopi kot igralec, nego naj za namestnika dobi kacega koli slabega igralca iz kakšnega taliranega odra, češ, da bode boljši nego Fritzsche. Oba ta dva nemška lista sta prej pa leto in dan Fritscheja hvalila in prehvalila. Pač bi mi zopet začeli s svojo predlansko „Pack schlägt sich...“

— (Potres) so v nedeljo jutro čutili tudi po Gorenjskem in Notranjskem. Vendar se v poročilu o pravcu, ali je šel od zapada proti vzhodu ali narobe, ne skladajo pripovedovanja.

— (Deželni odbor) kranjski je privolil občini Novemu mestu za l. 1878 pobiranje 25 percentne priklade na direktni davek in občini Kranju 20 percentne priklade na užitninski davek.

— (Nesrečno pala) je — kakor se nam piše — na pragu hiš. štev. 13 na poljanske cesti v soboto z večera 66letna Ana Skov ter se je z glavo ob kamen tako silno zadela, da je takoj umrla.

— (V Moravčah) je dobila c. kr. pošto gospodična Vilhelmina Klemenčeva.

— (Iz Celja) se poroča, da je bil 12. t. m. tam pri okrožnem sodišči obsojen na dve leti ječe J. Škoflek, učitelj v Vitanji, zaradi nenravnosti proti deklicam v šoli.

— (Visoka starost.) V Trstu je umrl 11. t. m. Anton Miklavčič v 114. letu svoje starosti. Rojen je bil 10. aprila 1764.

— (Popravek.) V številki 7. od 9. jan. „Slovenskega Naroda“ v dopisu iz Notranjskega je tiskovna pomota; namesto, da plačujejo švelerje po 1 gl. 5 kr. je tiskano po 1 gl. 57 kr.

Umrli v Ljubljani

od 10. do 12. januarja 1878:

Franjo Ihan, davkarski uradnik v pokoji, 56 l., na poljanske cesti št. 49, za rakom v želodcu. — Franjo Kralj, osebojnik, 43 l., v bolnici, za rakom v želodcu. — Miha Kapljar, 68 l., v bolnici, za vnetico. — Hermina Gerstenberger, učiteljska pripravnica, 16 l. 9 m., na mestnem trgu št. 17, za mrzlico. — Ana Skov, osebojnik, 66 l., na poljanske cesti št. 13, vsled padca. — Neznana ženska, 60 l., v bolnici, za pljučno vodenico. — Barbara Premuta, delavka, 67 l., v bolnici, za pljučno vodenico.

Dunajska borza 15. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	05	"
Zlata renta	75	"	10	"
1860 drž. posojilo	113	"	50	"

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Akcije narodne banke	808	"	—	"
Kreditne akcije	223	"	—	"
London	118	"	90	"
Napol.	9	"	49	"
C. kr. cekini	5	"	61	"
Srebro	104	"	—	"
Državne marke	58	"	65	"

Loterijske srečke.

V Trstu 12. jan.:	75.	29.	76.	38.	36.
V Linci 12. jan.:	49.	57.	52.	27.	14.
V Brnu 9. jan.:	72.	11.	62.	37.	42.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Kršnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Novošegnega, rokodelnega, konfekcijskega, suknenega in platnenega blaga zaloga

C. Wannischa,

v Ljubljani, na mestnem trgu št. 7, priporoča svoje velike sklade izdelkov, primernih za salone in plese v pustnej dobi 1878. (9—2)

Štev. 18264.

(8—2)

Razglas.

Visoka c. k. deželna vlada je z dopisom od 13. decembra 1877 št. 8305

26. januar 1878

za taist dan določila, ko se bodo domači žrebci iz političnih okrajev mesta Ljubljane in okolice ljubljanske, ki se hočejo za pleme rabiti, pregledovali.

To se posestnikom žrebcev iz omenjenih političnih okrajev naznanja s pristavkom, da se pregled omenjeni dan ob 10. uri dopoldne v tukajšnji živino-zdravilnici na poljanske cesti prične, in da se dotične tiskovine za zapisnike in izkaze kakor dosihmal v tiskarnici Kleina in Kovača dobodo.

Mestni magistrat v Ljubljani,
7. januarja 1878.

Ces. kr.

privil.

„Azienda Assicuratrice“ v Trstu.

Glavno zastopništvo za Kranjsko.

Naznanja je p. n. občinstvu, da sem zavoljo preobitih poslov dosedanje glavno zastopništvo zavarovalnega društva

„Azienda Assicuratrice“ v Trstu

prostovoljno z današnjim dnevom odložil, se usojam p. n. občinstvu za meni darovano zaupanje najtopleje zahvaljevati se ter ob enem prosim, da bi p. n. občinstvo isto ravno tako sedanjemu zastopniku, gospodu

Jovanu M. Pircu

poklonilo.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1878.

Dragotin Karinger.

Sklicevaje se na gornji razglas, naznanjam p. n. občinstvu, da sem

Glavno zastopništvo

„Azienda Assicuratrice“ v Trstu za Kranjsko

z današnjim dnevom sprejel, ter pooblastujem svojega sina Emanuella zavarovanja vsake vrste sklepati in denar sprejemati.

Ob enem se p. n. občinstvu najiskrenejše priporočujem v zavarovanjih vsake vrste, kakor:

a) Zavarovanjih na življenje.

a) Na človeško življenje. Glavnice, katere se izplačajo ali po smrti zavarovanca, ali tudi po dožitju pogojene starosti zavarovančeve, brez ali z ozirom na dobiček društva; vzajemno zavarovanje glavnice na nadžitev, katere se izplača po smrti enega izmed dveh zavarovancev tistemu, kateri družega nadživi; zavarovanje na življenje dolžnikovo, da je vrnitev dolga v slučaju hitre smrti dolžnika osigurana; zavarovanje penzij in dohodkov, zavarovanje odgojavanja otrok, oskrbljevanja starčkov, dote itd. vsake vrste.

b) Vzajemno podedovanjsko društvo, v katerem se vložena glavnica 4krat, 6krat, in tudi večkrat pomnoži po obrestih, obrestnih obrestih in vzajemnem podedovanju; ugodno za vsako starost in vsak spol.

b) Zavarovanja zoper škodo po požaru,

(tudi po streli nastalem), na poslopjih in tovarnah, pohištvu z vsebino, strojih, zalogah, skladiščih, pridelkih vsake vrste, zakladih žita, klaje in slame, na poljedelskem in hišnem orodju, na vozovih, živini itd.

c) Zavarovanja zoper škodo po razletu,

prouzročenem po paru ali plinu.

Končno se usojam p. n. občinstvu opozoriti, da je imenovano zavarovalno društvo, ustanovljeno leta 1822, najstarejše podjetje te vrste v Avstriji, katero je po svoji solidnosti in nizkih premijah vedno umelo pridobivati si zaupanje p. n. občinstva.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1878.

Jovan M. Pirc,

Poljanska cesta št. 5 (nova).

(14—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.